

ЗАЦВІТЕ КАЛИНА БІЛЯ ХАТИ

Поет Василь Стус народився у подільському селі Рахнівка і все своє творче життя повертався то віршами, то листами, то спогадами до рідного краю. Образи червоної калини в його поезії саме звідси, з Поділля. Та й дух незламний козацький також з нашого краю. Рахнівка, як і мої рідні Зятківці, через які Василь неодноразово ходив на залізничну станцію, щоб їхати в донецькі світи й засвіти, здавна славилась нескореними крицевими характерами. Відомий факт: 1919 року отаман Ананій Волинець прийшов до Рахнівки, сформував загін у двісті п'ятдесят козаків-добровольців і штурмом узяв районний центр Гайсин, звільнив від більшовиків.

14 січня в Рахнівці з самого ранку в центрі села зібралося багато люду: місцевого, & сусідніх сіл, із Гайсина, Вінниці, Києва, Донецька. Спочатку спустилися невеликою вуличкою донизу. На будинку, де нині проживають родичі поета, встановлено меморіальну мармурову дошку з написом: “На цьому місці стояла хата, в якій 6 січня 1938 року народився поет Василь Стус”. Меморіальну дошку відкрили подолянин Анатолій Матвієнко, заступник держсекретаря адміністрації Президента України, голова УРП “Собор”, президент благодійного фонду “Україна-incognita” та секретар НСПУ, поетеса Ніна Гнатюк разом із родичами Василя Стуса, в присутності письменників Києва й Вінниці, керівників області, району, громадськості села.

Біля хати стоїть Стусова криниця. Десятки людей скуштували кришталевої джерелиці, набралися творчої наснаги. Подумалось: прийде весна, зацвіте калина біля хати, веселіше заживуть українці, подоляни — Стусові земляки.

На подвір'ї школи поставлено оригінальний пам'ятник поетові — Героєві України Нашої України, що пропікала йому душу.

Скульптор Борис Довгань (Київ) ліпив скульптурний образ із природи, коли ще Василь був молодий, дужий. На відкритті пам'ятника виступили син поета Дмитро Стус, Анатолій Матвієнко, Ніна Гнатюк, директор школи і музею-кімнати Дмитро Омелянчук, керівники області й району, працівники культури. Інтерв'ю кореспондентам давала дружина поета Валентина Попелюх. Слово до земляків мовила І я, Микола Дмитренко і поет із Вінниці Дмитро Пічкур. Василь Стус — знакова постать в українській культурі. Відкриття йому другого (перший встановлено у Вінниці) пам'ятника на Поділлі -помітна подія для всієї України.

Микола Дмитренко

м. Київ, с.Рахнівка